

UCHWAŁA NR 204/LI/25
ZARZĄDU POWIATU ŻYRARDOWSKIEGO
z dnia 2 września 2025 r.

**w sprawie rozpoczęcia procedury odwołania Dyrektora Muzeum Mazowsza Zachodniego
w Żyrardowie**

Na podstawie art. 15 ustawy z dnia 5 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87) oraz 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 z późn. zm.), Zarząd Powiatu Żyrardowskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Ze względu na wnioski płynące ze Sprawozdania z Audytu realizacji zadań przez Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie Zarząd Powiatu działając jako organizator muzeum rozpoczyna procedurę odwołania Dyrektora Muzeum Mazowsza Zachodniego – Pana Arkadiusza Sowy.

§ 2. W trakcie procedury należy wystąpić o odpowiednie opinie zgodnie z ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz o zgodę do Rady Miasta Żyrardowa ze względu na funkcję Radnego pełnioną przez Arkadiusza Sowę.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Staroście Powiatu Żyrardowskiego.

§ 4 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Powiatu Żyrardowskiego:

Andrzej Wilk – Przewodniczący Zarządu

Ewa Springer- Kakiet – Wicestarosta

Błażej Zawadzki – Członek Zarządu

Beata Sznajder – Członek Zarządu

Michał Staniak - Członek Zarządu

Uzasadnienie
do Uchwały Nr 204/LI/25
Zarządu Powiatu Żyrardowskiego
z dnia 2 września 2025 roku

w sprawie rozpoczęcia procedury odwołania Dyrektora Muzeum Mazowsza Zachodniego
w Żyrardowie

W wyniku przeprowadzonego audytu wewnętrznego w Muzeum Mazowsza Zachodniego w sprawozdaniu z audytu z dnia 30.07.2025 r. stwierdzono szereg poważnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu instytucji pod kierownictwem obecnego **Dyrektora – Pana Arkadiusza Sowy**. Ustalone naruszenia przepisów prawa oraz standardów organizacyjnych wymagają podjęcia zdecydowanych działań naprawczych i kadrowych. Poniżej przedstawiono najistotniejsze zidentyfikowane nieprawidłowości:

- Naruszenie art. 32a ust. 4 ustawy o muzeach – na stanowisku asystenta zatrudniono osobę posiadającą wykształcenie średnie, podczas gdy ustawa wymaga posiadania dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia związanych z zakresem gromadzonych w muzeum zbiorów.
- Naruszenie art. 10 ust. 3 ustawy o muzeach – stwierdzono rozbieżności między informacjami o opłatach za bilety zamieszczonymi na stronie internetowej muzeum, a zarządzeniami dyrektora.
- Naruszenie art. 6 ust. 2 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach – przyjęta instrukcja kancelaryjna nie została uzgodniona z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych; nie wprowadzono instrukcji dotyczących archiwum zakładowego oraz jednolitego rzeczowego wykazu akt.
- Naruszenie § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie ewidencjonowania zabytków w muzeach – niezaewidencjonowano łącznie 1130 obiektów (w tym 390 z ikonografii, 100 w bibliotece, 40 z zakresu sztuki, 600 z dziedziny archeologii). Szczególnie rażący jest brak działań w zakresie ewidencji i naukowego opracowania zabytków archeologicznych.
- System elektroniczny MONA obejmuje jedynie ok. 30% muzealiów; główną ewidencję wciąż stanowią papierowe księgi, niektóre prowadzone od lat 70-tych XX wieku.
- Brak dokumentacji badań archeologicznych oraz innych badań terenowych – naruszenie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia dot. ewidencjonowania zabytków.
- Niektóre karty ewidencyjne nie zawierają informacji o miejscu przechowywania i dokumentacji wizualnej, co jest niezgodne z § 7 ust. 1 rozporządzenia. W audycie nie okazano dwóch muzealiów z wylosowanej próby; przekazano zdjęcie misy w stanie destrukcji.

- Naruszenie § 3 ust. 4 rozporządzenia – w księgach inwentarzowych dokonywano wpisów ołówkiem, używano korektora; poprawki nie były wprowadzane zgodnie z przepisami (czerwonym atramentem i podpisem).
- Naruszenie § 3 ust. 5 rozporządzenia – nie przeprowadzono komisyjnej kontroli zgodności wpisów dokumentacji ewidencyjnej ze stanem faktycznym zbiorów w wymaganym terminie.
- Naruszenie § 9 ust. 2 rozporządzenia – brak protokołów przekazania muzealiów przy wypożyczeniach do Muzeum Narodowego w Poznaniu oraz na wystawy organizowane przez Miasto Żyrardów i ŚZŻAK „Żaba” w Żyrardowie.
- Naruszenie art. 26 i 27 ustawy o rachunkowości – nieprawidłowości dotyczące częstotliwości inwentaryzacji, dokumentowania, rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych oraz sposobu ich przeprowadzania. Nie wyjaśniono niedoborów 110 obiektów stwierdzonych podczas inwentaryzacji w 2020 roku.
- Naruszenie art. 74 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 ustawy o rachunkowości – księgi rachunkowe roku 2020 nie są przechowywane zgodnie z przepisami; brak możliwości odzyskania danych po zmianie programu księgowego.
- Naruszenia w zakresie zabezpieczeń zbiorów muzealnych:
- Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego nie zawiera wszystkich wymaganych elementów (np. sposobu ewakuacji zbiorów).
- Plan ochrony muzeum jest niekompletny.
- Brak przeprowadzania rzetelnych, obligatoryjnych rocznych przeglądów i analiz stanu zabezpieczeń, brak dokumentacji dotyczącej analiz.
- Brak wiedzy pracowników na temat stanu zabezpieczeń, brak analiz zleconych na zewnątrz.
- Ochroną fizyczną zajmują się również pomoce muzealne, co jest niezgodne z przepisami.

Nieprzestrzeganie art. 6 w zw. z art. 8 ustawy o dostępie do informacji publicznej – nie zamieszcza się wszystkich wymaganych informacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Co istotne w dniu 19.08.2025 r. Pan Arkadiusz Sowa złożył wyjaśnienia do przedstawionego sprawozdania z audytu, w którym przyjął do realizacji zalecenia z audytu nie kwestionując faktu, że stwierdzone nieprawidłowości stanowią naruszenie prawa, co więcej jako osobę odpowiedzialną za wdrożenie zaleceń, które mają usunąć naruszenia prawa w jednostce wskazał siebie, ergo przyjął odpowiedzialność za stwierdzone naruszenia.

Dodatkowo poza sprawozdaniem z audytu należy zauważyć, że zgodnie z art. 15 ust. 5a ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej instytucja kultury zobowiązana jest umieścić na swojej stronie internetowej program działania instytucji

w terminie 7 dni od dnia powołania Dyrektora. Na stronie podmiotowej BIP Muzeum Mazowsza Zachodniego do dzisiaj wywieszony jest program, który został opublikowany 14.04.2025 r., a więc półtora roku po powołaniu na stanowisko Dyrektora Muzeum Pana Arkadiusza Sowy, co stanowi naruszenie wyżej wymienionego przepisu.

Powyższe nieprawidłowości, w tym liczne naruszenia ustaw i rozporządzeń, rażąco odbiegają od standardów funkcjonowania instytucji kultury i wymagają natychmiastowej reakcji.

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU POWIATU ZYRAŃCOWSKIEGO

Andrzej Wilk